

Värnamo kommun

Rektorn vid Rydaholms skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Rydaholms skola
i Värnamo kommun

Tillsyn i Rydaholms skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Värnamo kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Rydaholms skola besöktes av Skolinspektionen den 11 september 2014.

Fakta om skolenheten

Rydaholms skola är belägen i de södra delarna av Värnamo kommun och den skola i kommunen som tar emot flest nyanlända elever. Skolan har 178 elever i förskoleklass och årskurserna 1-6. Verksamheten är uppdelad i tre arbetslag. Två för förskoleklass och årskurserna 1-3 varav ett arbetslag arbetar montessoriinspirerat samt ett arbetslag för årskurserna 4-6. Skolenheten leds av en rektor som även är rektor för Horda skola.

Enligt Skolverkets statistik för år 2013 når de flesta elever de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 6 i de flesta ämnen förutom i matematik där 70 procent av eleverna får ett godkänt betyg. Den genomsnittliga betygspoängen ligger mellan 9,0 i ämnet matematik och 14,4 i ämnet slöjd. Pojkarna har högre genomsnittlig betygspoäng än flickorna i de flesta ämnen.

Enligt uppgifter från skolan varierar andelen elever i årskurs 6 som når kunskapskraven som minst ska uppnås år 2014 mellan 66 procent i ämnet svenska som andraspråk och 100 procent i ämnena musik, slöjd, historia, samhällskunskap och teknik. I årskurs 3 samma år är det cirka 50 procent av eleverna som når kunskapskraven som minst ska uppnås i svenska och matematik medan 88 procent når målen i natur- och samhällsorienterande ämnen.

Helhetsbedömning

På Rydaholms skola är det en stor andel elever som inte når kunskapskraven som minst ska uppnås i vissa ämnen i årskurserna 3 och 6. Skolinspektionen kan dock vid besöket på skolan se flera exempel på åtgärder som vidtagits i syfte att öka kunskapsresultaten och minska andelen elever i behov av särskilt stöd. Bland annat har ett arbetslag bildats med elevhälsan och pedagoger med specialfunktioner, till exempel lärare i svenska som andraspråk, för att förbättra arbetet kring elever i behov av särskilt stöd.

Skolan följer en kommunövergripande modell för sitt systematiska kvalitetsarbete och kan presentera flera aktiviteter som är tänkta att höja resultaten. Rektor måste dock säkerställa att eleverna får ett reellt inflytande över utbildningen och att utbildningen är avgiftsfri.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 16 februari 2015** redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Värnamo kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Av skollagen framgår att eleverna ska ges inflytande över utbildningen. Vidare ska de fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Av läroplanen framgår att rektorn ansvarar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Vidare framgår att undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Av läroplanen framgår också att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Lärarna som Skolinspektionen intervjuat på Rydaholm skola säger att eleverna inte alltid får inflytande över undervisningen och att det sätts att arbeta inte genomsyrar verksamheten. De säger vidare att de inte har tid att diskutera hur elevernas inflytande ska utvecklas på grund av många möten och fortbildning. Elever Skolinspektionen intervjuat bekräftar lärarnas bild och säger att de mycket sällan får vara med och påverka undervisningens innehåll eller arbets- och redovisningsformer. De kan endast ge enstaka exempel i praktisktestetiska ämnen där inflytandet är större. Eleverna säger också att de pratar lite om kunskapskraven på utvecklingssamtalen men att de inte alltid förstår vilka mål de arbetar mot. Lärarna säger att de, inför temaarbeten, gör tankekartor tillsammans med eleverna där de tar in synpunkter från eleverna om vad de kan och vad de behöver lära sig, men det görs inte alltid. Rektorn bekräftar att elevernas

inflytande över undervisningen brister och behöver utvecklas samt att det skiljer mellan lärare i vilken utsträckning eleverna ges inflytande över undervisningens utformning.

Huvudmannen och rektorn ska säkerställa att alla lärarna ger eleverna ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

4 kap 9 § skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande samt 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Värnamo kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Utbildningen ska vara avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

Motivering

Av skollagen framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri. Trots detta få det förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. I samband med skolresor och liknande aktiviteter får det, trots övriga bestämmelser i skollagen, i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever. Ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten. Av förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 374 f) framgår i huvudsak följande. Med enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna avses främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. När det gäller skolresor och utflykter måste utgångspunkten vara att finansieringen av skolresor ska ske genom kommunala medel eller genom att elever helt frivilligt samlar in pengar till kostnaden om resan innebär mer än en obetydlig kostnad, som till exempel en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel. Det är inte förbjudet att låta kostnader för skolresor, utflykter eller liknande aktiviteter ersättas av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna

för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att bidra eller inte. Bidraget från vårdnadshavare måste både vara och framstå som helt frivilligt.

Av intervju med elever på Rydaholms skola framkommer att föräldrarna till elever från och med årskurs 4 ska betala 100 kronor per termin till en resa som ska genomföras i årskurs 6. Detta bekräftas av lärarna som säger att de föräldrar som inte kan betala får ansöka om bidrag från Majblommeföreningen. Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår också att den resa som genomförs i årskurs 6 är en kombinerad studie- och klassresa där föräldrarnas bidrag till viss del finansierar det studiebesök som görs under resan. Rektorn säger att det finns en tradition med klasskassor på skolan men anser att det är något skolan inte ska hantera.

Trots principen om en avgiftsfri undervisning får det, som ovan nämnts, i samband med skolresor och liknande aktiviteter i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Detta undantag är inte tillämpligt i aktuellt fall eftersom förfarandet inte kan betraktas som frivilligt, då de vårdnadshavare som inte kan eller vill betala uppmanas att ansöka om bidrag från Majblommeföreningen. Förfarandet står således i strid med bestämmelsen om att utbildningen i grundskolan ska vara avgiftsfri.

Huvudmannen och rektorn ska säkerställa att utbildningen är avgiftsfri.

Författning

10 kap. 10-11 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredare Anna Rosenquist Robertson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Beslutsfattare/ Undervisningsråd

Nils Pihlsgård

Undervisningsråd

Skolinspektionen

2014-10-17

6 (7)

Dnr 43-2014:132

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.